

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1060/11
27.12.2011. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Миломира Николића и Лидије Ђукић, чланова већа, у парници тужилаца Б.С, Ђ.С. и мал. Б.С, коју заступа мајка Б.С, чији је заједнички пуномоћник Ј.Ђ, адвокат из Н.С, против тужене Републике Србије, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Београд, коју заступа Републички јавни правобранилац, Одељење у Новом Саду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 7401/10 од 18.05.2011. године, у седници одржаној 27.12.2011. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 7401/10 од 18.05.2011. године и Основног суда у Новом Саду П 9910/10 од 28.10.2010. године, и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 9910/10 од 28.10.2010. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне и стварне ненадлежности. Ставом другим изреке, утврђено је потраживање тужилаца на име разлике између припадајуће и исплаћене породичне инвалиднине у периоду од 01.10.1999. до 30.09.2002. године са законском затезном каматом по овом основу, на име увећане породичне инвалиднине у периоду од 01.10.1999. до 30.09.2002. године са доспелом законском затезном каматом на неисплаћену разлику, допунске породичне инвалиднине у периоду од 01.10.1999. до 31.03.2006. године са законском затезном каматом на неисплаћене разлике допунске породичне инвалиднине. Ставом трећим изреке, утврђено је потраживање тужене Републике Србије од 7.200,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима исплати 1.038.054,00 динара са законском затезном каматом од 18.09.2010. године. Ставом петим изреке, одлучено је о трошковима поступка.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Гж 7401/10 од 18.05.2011. године одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка је одбијен.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужена је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права позивајући се на чл. 395. ЗПП.

Апелациони суд у Новом Саду није прихватио предлог тужене да Врховном касационом суду предложи одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној.

По оцени Врховног касационог суда, ревизија тужене је изузетно дозвољена ради уједначавања судске праксе.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 399. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Према утврђеном чињеничном стању, тужили Б.С. као кориснику породичне инвалиднине је признато право на допунску заштиту решењем РС АПВ Општине Шид, Одељење за општу управу и друштвене делатности од 07.11.1997. године почев од 01.10.1997. године док за то постоје услови предвиђени Уредбом о правима на допунску заштиту војних лица корисника породичне инвалиднине и цивилних инвалида рата на терет средстава буџета РС обезбеђених за борачко-инвалидску заштиту. У образложењу решења наведено је да је С.Б. са децом признато право на породичну инвалиднину по Закону о основним правима војних лица и породица палих бораца. Решењем РС АПВ Општине Шид, Одељење за општу управу и друштвене делатности од 23.12.1998. године, С.Ђ. и Б. као корисницима породичне инвалиднине признато је право на увећану породичну инвалиднину, сваком сауживаоцу у износу од 35% од основа, од 01.08.1998. године док за то постоје законски услови. Решењем РС АПВ Општине Шид, Одељење за општу управу и друштвене делатности од 20.07.2000. године, С.Б. са децом Ђ. и Б, избеглицама из Републике Хрватске са привременим боравком у Шиду, признато је и даље право на породичну инвалиднину у износу од 60% од основа, а за сваког сауживаоца износ се увећава за 59% од 01.05.2000. године све док за то постоје законски услови. С.Ђ. и Б. признаје се и даље право на увећану породичну инвалиднину у износу сваког сауживаоца од 35% од основа од 01.05.2000. године док за то постоје законски услови. Основ за одређивање породичне и увећане породичне инвалиднине је износ породичне нето зараде у СРЈ из претходног месеца увећан за 80%. Утврђена је разлика између припадајуће и неисплаћене накнаде за утужени период.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев закључујући да је тужиоцима признато право на исплату инвалидских примања које се заснива на Уредби о материјалном обезбеђењу и другим правима бораца, ратних војних инвалида и цивилних инвалида рата из оружаних акција после 17.августа 1990. године и Уредби о правима на допунску заштиту војних инвалида, корисника породичне инвалиднине и цивилних инвалида рата и Закону о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца. Због тога, по становишту нижестепених судова, потраживање тужиле представља захтев за испуњење преосталог дела новчане обавезе тужене према тужиоцима. Закључујући да ово потраживање застарева у општем року од 10 година, те да је тужба поднета у том року, тужбени захтев тужилаца усвојен је у целисти.

Основано се у ревизији указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Захтев тужилаца се заснива на члану 172. ЗОО, по коме правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Штета коју су тужиоци претрпели огледа се у томе што им је тужена без законитог правног основа у утуженом периоду ускратила пуну исплату породичне инвалиднине која им је призната коначним и правноснажним решењима органа управе. Породична инвалиднина која је тужиоцима призната оваквим решењима, по оцени Врховног касационог суда има карактер повремених потраживања јер се према члану 28. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца одређује у месечним износима и у смислу члана 71. истог закона исплаћује по истеку месеца за који се исплата врши. По члану 372. став 1. у вези са чланом 379. став 2. ЗОО потраживања повремених давања која доспевају годишње или у краћим одређеним размацима у времену (повремена потраживања) застаревају за три године од доспелости сваког појединог давања.

Побијане пресуде нису могле бити преиначене јер су потраживања тужилаца и обавеза тужене утврђени збирно због чега се не може утврдити моменат доцње односно доспелост обавезе како би се применио рок од 3 године у циљу утврђивања који део тужбеног захтева подлеже застарелости, а који не. Због тога су морале бити укинуте.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по наведеним примедбама и правилном примени материјалног права одлучити о тужбеном захтеву.

На основу чл. 407. став 2. у вези чл. 395. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа

судија

Весна Поповић,с.р.